

Négy szín: VÖRÖS

A vörös a tűz és a vér színe. Mindkettő lehet pozitív és negatív. A vérről ugyanúgy eszünkbe jut a háború, a gyűlölet, az agresszió, mint az erő, a szerelem, a melegség és a szenvedély.

A tűzben (vörös kakas) ugyanúgy ott a pusztítás és a megtisztulás. Krisztus vörös köpenye is egy egész sor szimbólumot hordoz: a vörös a mártírság, a mártírok véreinek színe, élet és halál fölötti hatalmat jelképez, de a hit, a beteljesülés és a szerelem színe is.

Valószínűleg a vörös volt az első szín, melyet az ember érzékelni tudott. Olyan agysérüléseknél, melyek átmeneti vakságot okoznak, a felépülő beteg először a vörös színt érzékeli, más színeket mindig csak később.

Az őskori vadásznépek számára is a vörös volt a legfontosabb szín. Úgy tartották a Földanya ajándéka, létfenntartó erőt tulajdonítottak neki, ez lehet az oka annak, hogy több kőkori sírban vörös okker púderba ágyazott csontvázakra bukkantak.

Az őskori barlangfestők is mágikus erőt tulajdonítottak a vörös színnek. Valószínűleg azért festettek szinte mindig, minden állatot vörös okkerral vagy vas-oxidral, hogy azok termékenységét e varázslattal is fokozzák.

A hit, hogy a vörös szín véd a gonosz hatásoktól, később is széles körben elterjedt volt. A harcosok baltáikat és lándzsáikat vörösre festették, hogy mágikus erőt adjanak fegyvereiknek. Ez az ausztráliai aboriginaloknál még ma is élő szokás. A kőkori vadászok fegyvereiket az elejtett állatok vérebe mártották, később pedig a germán harcosok saját magukat is ellenségeik vérével mázolták össze. A római gladiátorok legyőzött, haldokló ellenfelek vérére itták, hogy azok erejét magukhoz vehessék. Más népek újszülött gyermekeiket fűrésztötték szép és erős állatok vérében.

A középkorban azt is gondolták, hogy a vörös amulettek megvédik viselőjüket. Hitük szerint egy vörös rubin medál vise-

lőjét sebezhetetlenné teszi. A vörös ágyneműről azt gondolták, aki benne alszik, azt megvédi a vörös betegségektől – láztól, kiütésektől, vetéléstől, koraszüléstől.

Vörös az alkímiában

A középkori alkímiában a vörös volt a színek színe. A cinóbervörös festékanyag (higanyszulfid) előállításához higanyból és kénből az a kísérlet volt, melyet minden alkímista el tudott végezni. A cinóbervörös előállítását a „bölcsek köve” felfedezését megelőző lépésnek tekintették. Azt képzelték, ugyanígy hasonló „értéktelen” anyagokból aranyat is elő lehet állítani.

Vörös festése természetes színezékekkel. Növényi vörös: festőbuzér vagy krappgyökér.

A festőbuzér az indigó mellett az egyik legősibb színezőanyag. Már Tutánkámon sírjában találtak egy övet, melyet Kr. e. 1337-ben tettek a fiatalon elhunyt egyiptomi fáraó sírkamrájába.

A buzérgyökér alizarin nevű színezőanyagát gyapjú, pamut, selyem és bőr festéséhez is használták. A festés módjától függően pirosas vagy barnás színeket lehetett belőle előállítani, de a buzérgyökér nem adott erős, tüzes színeket. Először a törököknek sikerült olyan eljárást kidolgozni, mellyel tartós és erős, tüzes vörös színt lehetett festeni. A bonyolult 26 lépésből álló folyamat adta a híres és sokáig utánozhatatlan törökvörös színt (Türkishrot).

1868-ban világszerte 70 000 tonna festőbuzért használtak textilek és bőrök színezésére. A következő évben sikerült az alizarint szintetikusán előállítani, ami a növény termesztését és használatát szinte teljesen visszavetette.

Állati vörös: kármintetű és bíborcsiga. Erősebb színeket lehetett előállítani állati színezékekből:

A kármín három különféle pajzstetű, kermesztetű (Cochenille) véreből nyerhető vízzeloldható festékanyag. Színanyaga kármínsavból és karmazsinsavból áll. A kármintetvek véreből nyert festékanyag már az egyiptomiaknál, a görögöknél és a rómaiaknál is ismert volt, gyapjú, selyem és



bőr festésére is használták. A 16. századtól a kármintetveket Mexikóban tenyésztik is, ahol az e célból ültetett fügekaktuszokon elősködtek. Egy gyakorlott szüretelő napon-ta 1 kg tetvet tud összegyűjteni, ami kb. 14 000 tetű súlya. Az összegyűjtött tetveket kiszáraztják a napon. 3 kg tetűből lesz 1 kg színanyag. 1 kg gyapjú intenzív színűre festéséhez 0,1 kg színanyag szükséges. Az arany és az ezüst mellett a kármín volt a spanyol hódítók legfontosabb kereskedelmi cikke. Az anilinfestékek megjelenése előtt évi 3 000 tonna érkezett belőle Európába.

A kármín (E120) néven ismert élelmiszer-ipari színezőanyag. Használják pl. a vörös Campariban, de többnyire csak E124 nevű, mesterségesen előállított kármint használnak. A természetes kármín ma is sok vörös rúzs és kozmetikum színanyaga. Az AURO húsvéti tojásfesték piros tojása is kármín-színezékekkel készül.

Bíborcsiga

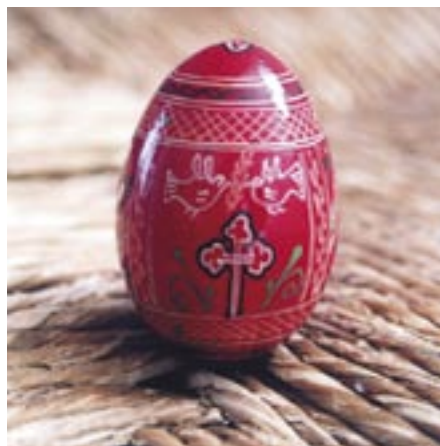
A bíbor a Földközi-tenger fenekén élő ragadozó bíborcsigák légcsőmirigyének váladékából nyerhető, a 6,6-Dibromindigo nevű színanyag. A csigák fajtájától függően ez a szín a világos vöröstől a mély ibolyakékig terjed, de mindenképpen rendkívüli fényerejű és színtartósságú. A bíbor szín használata a föníciaiakig vezethető vissza. A legenda szerint egy (lelki)pásztor kutyája összeroppantott egy partra sodort bíborcsigát, a vörös színt látva gazdája azt gondolta, hogy megsebezte magát. Amikor a pofájáról egy kendővel le akarta törölni a vért, akkor látta, hogy az a kutya vérével sokkal erősebb színezőanyag. A föníciai gazdagság egyik alapja a bíbor volt – fönícia görög neve is „Purpurland”, azaz bíborföld volt. A bíborfestés a tengerparton külön szakmává vált, a szíriai Ugaritban méteres hegyekben álló csigaházak emlékeztetnek az egykor virágzó iparágra.

természetesen a legjobb!



www.auro.hu

AURO-Info: 30/3969-439



Mivel minden csigában csak egy apró cseppnyi színanyag van, 1 gramm bíbor festékanyaghoz kb. 8 000 csiga váladékára van szükség. Ez magyarázza a bíbor rendkívüli exkluzivitását és drágaságát. A bíbor ma is a legdrágább festékanyag, 1 kg ára ma 2 millió euró. Ma legfeljebb restaurálásra használják.

Vörös az öltözködésben

A rómaiaknál bíborvörös öltözetet csak a császár viselhetett. A szenátoroknak meg kellett elégedniük azzal, hogy a tógájuk köré egy bíbor színű övet köthettek. Ahogy a rómaiaknál, a német császároknál és kardinálisoknál is a hatalom státusszimbóluma volt a vörös öltözet.

A francia forradalomig Európában meghatározott rendje volt, ki milyen színű öltözetet viselhetett. A tiszta színeket a gazdagoknak és a nemeseknek tartották fenn. A nemesség hatalmának elvesztése és a szintetikus színezőanyagok feltalálása után a vörös szín is elveszti státusszimbólum jellegét. Ma a vörös ruha elsősorban szexuális tartalmú: vadító és kihívó.



Vörös a politikában

A vörös szín hatását gyakran használták politikai céllal is. A vörös a zászlóknál leggyakrabban használt szín, mivel messziről ez a szín látható a legjobban. 1907-ben a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után a vörös a szocializmus és a kommunizmus szimbóluma lett. A vörös zászló egy olyan hideg országban, mint Oroszország egyébként is mindenki számára pozitív tartalmú volt. A moszkvai Vörös teret szép térnek is nevezik, a Vörös Hadsereget pedig pompás hadseregnek is nevezték. Az orosz „kraszna” szó egyszerre jelent vöröset és szépet. Nyugaton ezzel szemben a vörös politikai értelemben inkább negatív tartalmú. A nemzeti szocialisták fekete horogkeresztje háttérben is a vörös szín állt.

A vörös szín élettani hatása

A vörös általában az extrovertált, társaságkedvelő emberek kedvenc színe. Ez a választás rengeteg energiára, erős akaratra és temperamentumos természetűre vall. Ingerlő, mégis pozitív szín, mert melegséget sugároz és növeli a teljesítményt. Erős szexuális tartalmú szín. Érzéki töltete ellenére csak mértékkel szabad használni, még hálószobában is, mert könnyen uralkodóvá és agresszívá válhat.

A vörös színt jótékony, meleg hatása miatt gyógyászati célból is használják (infravörös sugárzás – lámpák). Általában a vörös ösztönző, élénkítő, szuggesztív, izgató és étvágygerjesztő. A vörös szín pusztán érzékelése gyorsítja az anyagcserét. A vörös szín (piros) a gyerekek kedvence.

A vörös az érzelmi kitérő színe is: ha az ember elszégyelli magát vagy dühös lesz, elvörösödik. Ha valaki elveszti a fejét, arra azt mondják, vörösen lát.

A vörös a tiltás és a veszély színe is. A piros lámpa tiltja a továbbhaladást, a vörös szegélyű közlekedési táblák tiltanak, vagy valamilyen veszélyre hívják fel a figyelmet. Az autók féklámpája és hátsó lámpája is vörös, mert ez a szín érzékelhető a legtávolabbról. Az autók vészvillogója vagy a faipari gépek vészkioldója szintén vörös.

Vörös a reklámban

A vörös szín a reklámokban gyakran az erotikus érzékeket mozgatja meg: vörös ajkak, tűzpiros autók stb. A Coca-Cola vöröse hatékonyságot és energiát szuggereál. Mivel elég tolatkodó szín, csak mértékkel használják, nagy felületeken nem alkalmazzák.

Szikszai László